

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Standpunt VNG over de plaatsing van antennemasten ten behoeve van UMTS

Sinds ongeveer twee jaar worden gemeenten geconfronteerd met ongeruste inwoners over de plaatsing van UMTS-masten. Punt van zorg zijn de mogelijke gezondheidsrisico's van het gebruik van UMTS. Een aantal gemeenten heeft daarom besloten een terughoudend beleid te voeren ten aanzien van UMTS door aanvragen voor het plaatsen van antennemasten niet in behandeling te nemen of afstandsnormen in te voeren ten opzichte van woonbebouwing. Sommige gemeenten hebben zelfs besluiten genomen of beleid geformuleerd om de plaatsing van antennemasten ten behoeve van UMTS tegen te houden.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt naar aanleiding van deze ongerustheid regelmatig benaderd met vragen over wat de beleidsruimte van gemeenten op dit punt is en wat het standpunt van de VNG is over de plaatsing van antennemasten ten behoeve van UMTS. Na het verschijnen van het zogenaamde 'Zwitserse onderzoek' (COFAM_II) heeft de VNG een standpunt ingenomen en dit kenbaar gemaakt aan de Tweede Kamer, die in september 2006 de resultaten van dit onderzoek heeft besproken met de toenmalige staatssecretaris Van Geel.

De VNG is van mening dat er geen aanwijzingen zijn die een terughoudend beleid ten aanzien van de plaatsing van UMTS in de leefomgeving rechtvaardigen. De VNG vindt dat het ministerie van VROM hier een helder standpunt over inneemt en terecht verwijst naar beschikbare adviezen en onderzoeken op dit punt. Het gaat dan om het advies van de Gezondheidsraad, de WHO en het COFAM_II onderzoek dat in Zwitserland is uitgevoerd. Op basis van de informatie van het ministerie van VROM concludeert de VNG dat gemeenten op grond van de bouwregelgeving geen beleidsruimte hebben om de plaatsing van UMTS –masten om gezondheidsredenen tegen te houden. Dit geldt dus ook voor het toepassen van het zogenoemde 'voorzorgbeginsel'.

Inhoudelijk baseert de VNG haar oordeel op de brief van voormalig staatssecretaris Van Geel aan de Tweede Kamer (6 juni 2006), waarin hij stelt dat: 'Het behoort in deze lijn tot mijn verantwoordelijkheid om te beoordelen of de plaatsingsvoorwaarden in combinatie met de Europees vastgelegde normen voor antennes voor mobiele telefonie, de gezondheid en welbevinden voor burgers waarborgen. Hoewel daar in lokale discussie wel eens misverstand over bestaat, is die beoordeling dus geen verantwoordelijkheid voor gemeentelijk of provinciaal bestuur'. Impliciet betekent dit dat gemeenten geen beleidsruimte hebben om de plaatsing van UMTS tegen te houden op grond van gezondheidsoverwegingen. In het Algemeen Overleg van 7 september 2006 onderstreepte staatssecretaris Van Geel dit nog eens door te stellen dat gemeenten die de plaatsing van UMTS tegenhouden vanwege de discussie over mogelijke gezondheidsrisico's, feitelijk misbruik maken de bouwregelgeving. Ook jurisprudentie van de Raad van State ondersteunt de stelling dat gezondheidsoverwegingen geen reden voor gemeenten kunnen zijn om de plaatsing van UMTS-masten tegen te houden.

Volgens de VNG is het niet realistisch en niet juist om van individuele gemeenten te verwachten dat zij de deskundigheid hebben om de gezondheidseffecten van UMTS te beoordelen. Voor deze informatie zijn zij afhankelijk van informatie van de rijksoverheid en erkende wetenschappelijke instituten. De VNG gaat er dan ook van uit dat de informatie van het ministerie van VROM juist is en er op dit moment geen schadelijke gevolgen bekend zijn van het gebruik van UMTS in de leefomgeving (op korte en lange termijn), volgens de regels die hierbij worden gehanteerd (waaronder blootstellingnormen). Er blijft behoefte aan actuele en complete informatie en kennis op het gebied van mogelijke effecten van elektromagnetische velden in de leefomgeving. De VNG is dan ook ingenomen met de oprichting van het platform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (EMV&G), dat zich in de komende jaren expliciet op deze materie richt.

De VNG heeft regelmatig aangedrongen op goede informatie voor burgers en gemeenten over UMTS en de mogelijke gezondheidsrisico's van UMTS. De ministeries van VROM en EZ hebben dit punt voortvarend aangepakt. De informatievoorziening richting gemeenten en burgers blijft de VNG in het overleg met de diverse partijen ook in de toekomst onder de aandacht brengen.

De VNG is deelnemer in het Convenant Nationaal Antennebeleid. Op grond van de informatie die op dit moment beschikbaar is, ziet de VNG geen reden om af te wijken van afspraken die in het Convenant zijn gemaakt of het Convenant te beëindigen dan wel open te breken.

Om uitvoering te geven aan de afspraken die in het Convenant zijn vastgelegd is de betreffende bouwregelgeving aangepast. Deze regelgeving is juridisch bindend. De afspraken in het Convenant binden alleen de partijen die deelnemen in het Convenant. Elke gemeente is individueel verantwoordelijk voor het beleid dat binnen haar gemeente wordt gevoerd en het correct toepassen van haar juridische bevoegdheden en beperkingen. De VNG kan als belangenvereniging van gemeenten slechts adviseren welke lijn het beste kan worden gevolgd. Als gemeenten besluiten zich met de bouwregelgeving in de hand toch te verzetten tegen de plaatsing van UMTS, is het uiteindelijk aan het oordeel van het ministerie van VROM en de rechter in hoeverre dit in overeenstemming is met het rijksbeleid en het juridisch toelaatbaar is. Zoals gezegd hebben gemeenten die beleidsruimte volgens het ministerie van VROM en recente jurisprudentie niet en volgt de VNG dat oordeel.

De resultaten van het zogenoemde 'Zwitserse onderzoek' worden door een aantal partijen betwist omdat de resultaten niet openbaar en de onderzoeksmethode ondeugdelijk zouden zijn. De VNG is die mening niet toegedaan en gaat uit van de juistheid van het onderzoek. Voor meer onderzoek naar onder meer mogelijke langetermijneffecten heeft het rijk een onderzoeksprogramma opgezet. De VNG is daar een groot voorstander van.

In de bestuurlijke commissie Milieu & Mobiliteit van de VNG (waarin burgemeesters, wethouders en raadsleden van een groot aantal gemeenten zijn verenigd) is het standpunt met betrekking tot UMTS vastgesteld en is dit door het Bestuur overgenomen. Ook de andere bestuurlijke commissies hebben dit standpunt steeds gesteund, zodat er voor de VNG geen reden is het huidige standpunt te wijzigen.

De ongerustheid over UMTS binnen gemeenten en een evaluatie van het Nationaal Antennebeleid zijn voor het Rijk aanleiding geweest meer aandacht te besteden aan de rol van gemeenten bij de uitvoering van het antennebeleid. Het Rijk, de VNG, een aantal individuele gemeenten en de operators kijken nu naar mogelijke verbeteringen rond de plaatsing van antennes, zoals het gelijkwaardig en tijdig betrekken van burgers bij de plaatsing van antennes, het verbeteren van de plaatsingsplannen, het breder informeren van burgers door de operators over plaatsing van antennes, verbetering van het antenneregister en de communicatie van de ministeries omtrent antennemasten. De VNG zal in overleg met de partijen in het Convenant bezien in hoeverre deze verbeteringen op korte termijn zijn door te voeren. In hoeverre het noodzakelijk is het Convenant hiervoor aan te passen is op dit moment niet duidelijk.

Voor vragen of nadere informatie over het standpunt van de VNG over UMTS kunnen gemeenten terecht op de website van de VNG (www.vng.nl>Milieu en Water>Milieu en Gezondheid) en bij het informatiecentrum van de VNG (070 -373 8020 of Informatiecentrum@vng.nl).